medkulturno sobivanje

INDIVIDUALNI NAČRT AKTIVNOSTI (INA) za učenca nastaja v sodelovanju z otrokom, starši in strokovnimi delavci

Tjaša Mislej, multiplikatorka projekta IMS
Helena Piškur, svetovalna delavka
OŠ Matije Čopa Kranj

Projekt "Izzivi medkulturnega sobivanja"

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

UČENCI PRISELJENCI

- Skupne značilnosti: znašli so se v novem okolju, priseljenska izkušnja

- Individualnost in različnost posameznega učenca: kulturna in jezikovna identiteta je lahko bolj ali manj oddaljena od naše

PRAVNO-FORMALNE IN STROKOVNE USMERITVE

ZAKON O OŠ, PRAVILNIK

prilagoditve, napredovanje in ocenjevanje

KONCEPT DELA: UČNE TEŽAVE V OŠ

poučevanje,

sodelovanje,

pomoč

SMERNICE ZA VKLJUČEVANJE OTROK PRISELJENCEV

napotki za strokovno delo

PROJEKT IMS

ponujena strokovna vsebina

predlog programa dela s priseljenci SIMS

LASTNE IZKUŠNJE

pozitivne,

negativne

ZAKONODAJA

Zakon o osnovni šoli (8., 10., 64. in 69. člen)

- **69. člen**: Učenci iz drugih držav so **lahko** ob koncu pouka v šolskem letu, v katerem so prvič vključeni v osnovno šolo v Republiki Sloveniji**, neocenjeni iz posameznih predmetov in napredujejo v naslednji razred**. O tem odloči na predlog razrednika učiteljski zbor. (To ne velja za 9. razred.)

Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja

- Za učence, ki so tuji državljani oz. osebe brez državljanstva, se **lahko prilagodijo načini in roki za ocenjevanje znanja, število ocen ter drugo.** Prilagoditve veljajo največ **dve šolski leti**.
- Znanje učenca priseljenca **se lahko ocenjuje glede na njegov napredek** pri doseganju ciljev oziroma standardov znanja, opredeljenih v učnih načrtih. O prilagoditvah odloči učiteljski zbor.
- Učenci priseljenci so lahko ob koncu pouka v šolskem letu, v katerem so prvič vključeni, neocenjeni iz posameznih predmetov in napredujejo v naslednji razred. **O napredovanju odloči na predlog razrednika učiteljski zbor.**

KONCEPT DELA: UČNE TEŽAVE V OŠ

- Temeljna načela pomoči učencem; med drugim **partnersko sodelovanje s starši**, postavljanje optimalnih izzivov in spodbujanja močnih področij, načelo načrtovanja in vrednotenja, načelo odgovornosti…
- Strategije in ukrepe pomoči: od prilagajanja metod in oblik dela v okviru pouka, dopolnilnega pouka in podaljšanega bivanja do individualne oziroma skupinske učne pomoči.
- Oblikovanje projekta pomoči, kjer gre za **sodelovanje** učenca ter vseh strokovnih delavcev šole (razrednika, učiteljev in svetovalne službe).

SMERNICE (ZRSŠ, 2012)

Šola za priseljene učence izdela **individualni načrt aktivnosti**, ki vsebuje načrt individualizacije in diferenciacije, program dopolnilnega in dodatnega pouka ter druge oblike podpore in pomoči.

PREDLOG PROGRAMA DELA Z OTROKI PRISELJENCI V OSNOVNI ŠOLI
1. LETO
2. LETO
3. LETO
Individualni načrt aktivnosti (prvi stik z učencem, načrtovan-je učenja, poučevanja in sledenja učnih in drugih dosežkov)
Individualni načrt aktivnosti (načrtovanje učenja, poučevanja in sledenja učnih in drugih dosežkov)
Individualni načrt aktivnosti (načrtovanje učenja, poučevanja in sledenja učnih in drugih dosežkov)
Intenzivno začetno učenje slovenščine in podpora pri uspešnem vključevanju v novo okolje
Podpora pri učenju slovenščine in drugih predmetov (dopolnilni pouk, individualna in skupinska pomoč)
Podpora pri učenju slovenščine in drugih predmetov (dopolnilni pouk, individualna in skupinska pomoč)
Podpora pri učenju slovenščine in drugih predmetov (dopolnilni pouk, individualna in skupinska pomoč)
PODPORNA MREŽA ZA OTROKE IN STARŠE
Interesne dejavnosti v programu šole in drugih zavodov (npr. glasbena šola)
Ohranjanje maternega jezika in kulture otrok priseljencev
Senzibilizacija staršev za jezik in kulturo okolja
Aktivnosti lokalnega okolja (mladinski centri, različna društva, ljudske univerze, druge vladne in nevladne organizacije ...)
Podpora delodajalcev pri jezikovnem in socialnem vključevanju staršev otrok priseljencev

Individualni načrt aktivnosti

Priprava

Pogovor s starši (vpis, GU)
Pogovor z učencem (razrednik, svetovalni delavec)
Vključeni vsi strokovni delavci

Izvedba in spremljanje

Tim strokovnih delavcev v sodelovanju s starši

Evalvacija

Ob polletju
Ob zaključku š. l. (vrednotenje napredka)

INDIVIDUALNI NAČRT AKTIVNOSTI (INA): Kaj obsega?

- Osnovni podatki o učencu (kraj, razred, jezik ...)
- Močna in šibka področja učenja, interesne dejavnosti (identiteta učenca pred in po vključitvi – stanje od prej + nadaljnje spremljanje)
- Socialna vključenost (pred in po vključitvi v novo okolje)
- Sodelovanje s starši
- Učenje slovenščine in druge podporne aktivnosti za lažje vključevanje.
- Metodično-didaktične prilagoditve pouka in ocenjevanja (učitelji za svoj predmet)
- Evalvacija ob polletju in ob zaključku šolskega leta (razrednik idr.)

PRIMERI

- Prazen dokument INA: Individualni načrt aktivnosti za podporo in lažje vključevanje učenca priseljenca.
- Primer izpolnjenega dokumenta INA za učenko iz slovanskega okolja v 6. razredu.
- Primer izpolnjenega dokumenta INA za učenca iz neslovanskega okolja v 7. razredu.

Splošne prilagoditve pouka za učence priseljence

(pripravili Barbara Upale (UVOP) in Helena Piškur, dopolnila Tjaša Mislej)

Daljši čas

- **t. i. varovalni čas:**
  - za pridobivanje besedišča;
  - za izboljšanje razumevanja zapletenejših jezikovnih struktur;
  - za sprejemanje kulturno različnih stališč in prepričanj doma ter šole;
- **dodaten čas pri pisnem preverjanju in ocenjevanju znanja;**
- **počakamo z ustnim odgovarjanjem** pred razredom, če je učenec v stiski zaradi neznanja jezika

Sedežni red: Učenec naj sedi tako, da **dobro vidi na tablo** in **dobro sliši učitelja**.

Navodila in struktura nalog

- **poenostavimo** navodila in vprašanja – naj bodo enoznačna, enostavna, konkretna; uporabimo **enostavnejše jezikovne strukture**, **bolj splošno besedišče**;
- večstopenjska navodila **razdelimo po korakih**; daljše naloge **razdelimo na krajše**;
- pripravimo **slikovne ponazoritve**;
- Za zgled damo ob nalogi **en rešen primer**.
- pripravimo **več nalog izbirnega tipa** in **nalog dopolnjevanja**;
- poudarimo, izpišemo **ključne besede/strukture** (prevod: slovar, tutor);
- pred reševanjem **preverimo**, **če je učenec razumel navodila**.

Poučevanje: kako lahko pomagamo učencu?

- s preverjanjem razumevanja osnovnega besedišča s predmetnega področja (slovar, Google prevajalnik* ali učenec tutor);
- z vizualno oporo, **več slikovnega materiala**;
- z nalogami za tehniko pisanja (prepisovanje navodil, krajših besedil, napačno zapisanih besed);
- s poenostavljanjem besedil in preverjanjem razumevanja;
- z večkratnim ponavljanjem znanih jezikovnih struktur in besedišča;
- z jasnim, kratkim, enoznačnim podajanjem informacij v upočasnjenem tempu;
- s strukturiranimi in ustreznimi domačimi nalogami (glede na znanje jezika).

Ocenjevanje

- Učencu lahko prilagodimo **število ocen**, **roke ocenjevanja** znanja in **načine ocenjevanja** (ustno/pisno/izdelek …).
- Učenec je lahko ocenjen v manjšem obsegu učne snovi, **po delih**.
- Učencu omogočimo **napovedano ocenjevanje znanja**.
- **Znanje** lahko učenec **posreduje na različne načine** (pisno, ustno, praktično …), **pri ocenjevanju znanja** naj uporabi **vse tiste opore**, ki jih uporablja pri pridobivanju in utrjevanju znanja.

Medkulturnost

- Učencu **omogočimo**, da se **v življenje in delo v razredu** in **v** sam **kurikul vključuje s svojim jezikom in svojo kulturno dediščino**/kulturno identiteto.

PRIMER POMOČI (PRILAGODITEV – slikovno gradivo) PRI UČENJU DEFINICIJ

Definicija: Modri **znak** kakovosti imajo **proizvodi**, ki so narejeni iz **najmanj** 50% **surovin** slovenskega **porekla.** (Primer povzet po gradivu multiplikatorke Natalije Kavčič.)

voda premog (Fe) železo → **surovine**

- **najmanj** – minimalno največ – maksimalno
- poreklo – iz Slovenije – **slovensko poreklo**
- znak

znak kakovosti

prometni znak

* proizvod – ednina
proizvodi – množina

VPELJAVA INE JE PROCES

Vloga ravnatelja in svetovalne službe

Koordinator oziroma vodja strokovne skupine za INO

Koordinator INE in razrednik opravita pogovor z učencem in s starši

Povabilo k urejanju INE za vse učitelje, ki so v stiku z učencem: E-asistent in e-povezava

Motiviranje učiteljev, strokovna podpora in smiselnost INE

PREDNOSTI IN IZZIVI

- Individualni pristop k učencu
- Razumevanje okoliščin posameznega otroka/mladostnika; predzgodba in identiteta
- Načrtovanje, izvajanje in evalvacija dela pri posameznem predmetu in lažje vrednotenje napredka
- Celostni pristop (sodelujejo vsi strokovni delavci, ki delajo z učencem); odgovornost vsakega, vsak prispeva
- Timsko sodelovanje, izmenjava informacij, strokovnih mnenj (na sestankih, osnova je INA)
- E-dostopnost do informacij za več šolskih let, preglednost

- Uspešno medsebojno komuniciranje in sodelovanje (otrok, starši, strokovni delavci)
- Vrednotenje predznanja in napredka učenca, postavljanje ciljev oz. standardov znanja
- Čas, organizacija dela
- Vztrajnost in potrpežljivost, razumevanje procesa vključevanja učenca
- Vpeljava in uporaba INE je proces

Hvala za vašo pozornost.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezivne politike v obdobju 2014-2020.